

Svetislav Milovanović: LIDERSTVO / LEADERSHIP, Lobbying, Networking, Education, Beograd, Štampar Makarije, OKTOIH, Beograd / Podgorica, 2014., 351 str.

U suizdavaštvu dva renomirana nakladnika: Štampar Makarije iz Beograda i OKTOIH-a iz Podgorice, tiskana je zanimljiva i vrijedna knjiga uglednog komunikacijskog praktičara, pravnika i teoretičara menadžmenta gospodina Svetislava Milovanovića pod naslovom *Liderstvo / Leadership*. Urednik knjige je Radomir Uljarević, engleski prijevod Marija Stajić, likovna obrada Jovan Trkulja u nakladi od 1000 primjeraka.

Svetislav Milovanović, autor knjige, školovao se u Beogradu, gdje je završio Pravni fakultet, magistrirao i doktorirao. Radio je u najvišim organima pravosuđa kao sudac u Osnovnom, Višem i Vrhovnom sudu Srbije. Osnivač je poslovne grupacije institucija za konzalting u području međunarodnog prava i financijskog menadžmenta. Prethodno je publicirao zanimljivu knjigu „Suvremeni vrijednosni papiri, njihova zloupotreba i pravna zaštita“. Autor znanstveno i publicistički djeluje u Beogradu, Nici i Strasbouru.

U sadržajnom pogledu knjiga je strukturirana u osam zasebnih poglavlja: I poglavlje - Liderstvo; II poglavlje – Lobiranje; III poglavlje: Vođe kroz povijest, pojedinac, društvo i leaderske nacije; IV poglavlje – Filozofija ideje vođe; V poglavlje – Liderstvo, tržište, identiteti i komunikacija u XXI stoljeću; VI poglavlje – Liderstvo i rodna ravnopravnost; VII poglavlje – Networking; i VIII poglavlje – Edukacija.

Predgovor knjizi priredio je ugledni sveučilišni profesor dr. Ratko Božović s naglaskom da se stručna pažnja čitateljstva usmjeri na autorsko poimanje liderstva u novim suvremenim globalnim komunikacijskim odnosima. Stručni recenzent u predgovoru knjige posebno je istaknuo stručni doprinos autora u analizi fenomenologije „vođa“, lidera kroz povijest, njihove filozofske ideje, civilizacijsko, kulturno, ekonomsko i komunikacijsko značenje koje određuje osobnost svakog lidera, njegova profesionalnost, moralnost i radni doprinos.

Autor obrazlaže temeljno komunikološko pitanje „Što je liderstvo“? U tom kontekstu filozofski problematizira pitanje liderstva kroz nekoliko pitanja i odgovora: Da li je liderstvo

nešto s čime se čovjek rađa? Je li ono pitanje čovjekova talenta? Je li liderstvo osobina odabranih koji imaju predodređeni genetski kod superiornih? Zašto je netko lider a netko ne? (...) Kako drugi prepoznaju lidera i kako se lideru pridružuju? Temeljem autorski postavljenih problemskih pitanja, u knjizi „Liderstvo“, možemo zaključiti da autor pledira za definiciju liderstva kao „procesa socijalnog utjecaja u kojem jedna osoba može angažirati pomoć i podršku od drugih u ostvarivanju zajednički postavljenog zadatka“. Autor se, nadalje u knjizi, opredjeljuje za poimanje liderstva kao komunikacijskog procesa u kojem lider utječe na druge pojedince i sudionike u cilju postizanja određenog komunikacijskog cilja. Time se autor odredio za novu komunikacijsku ulogu lidera i liderstva. Nova uloga lidera je u educiranom i kompetentno osposobljenom lideru koji suvereno vlada komunikacijskim vještinama i novim upravljačkim znanjima. Autor se u knjizi opredijelio za novu inkluzivnu informacijsku i komunikacijsku paradigmu suvremenog lidera u globalnom umreženom svijetu leaderske komunikacije (Networking - komunikacijski sistem) u kojem se lobiranje (Lobbying) paradigmatki približava interesnim skupinama u mnoštvu nove produkcije leaderskog utjecaja na donošenje odluka od općeg i pojedinačnog značenja na svim komunikacijskim razinama: globalno, regionalno, nacionalno, lokalno i globalno. U tom zanosnom paradigmatkom leaderskom kontekstu autor je „komunikacijski revolucionaran“ u sferi gospodarstva, kulture, znanosti, umjetnosti te političkog i društvenog života. Liderstvo i umreženo inkluzivno informacijsko društvo, na razini novih komunikacijskih leaderskih spoznaja, pruža realne leaderske mogućnosti da se dokine svako upravljačko posredništvo a posebno informacijsko upravljanje u ime nekoga zalažući se za izravno demokratsko vladanje svakog pojedinca kao slobodnog i angažiranog komunikativnog građanina. Umreženo inkluzivno informacijsko društvo, kao potpora liderstvu, pomaže liderima u oblikovanju komunikacijske forme koja stvara i osigurava ideju o neposrednom demokratskom leaderskom komuniciranju po principu „Vox populi, vox Dei“, kojom se cijelo umreženo komunikacijsko društvo u kratkom vremenu (Networking sistem) može informirati, raspraviti te izjasniti o bilo kojem spornom odnosno

problematičnom građanskom, gospodarskom ili političkom pitanju. Liderstvo i lideri u novom umreženom komunikacijskom društvu moraju donositi optimalne, racionalne odluke u svim sferama rada, života, politike, umjetnosti, športa, znanosti, umjetnosti i stvaralaštva. Lider svojom individualizacijom postiže da svaki građanin, kao radni i slobodni čovjek komunicira po principu, svi sa svima i o svemu, potpuno, otvoreno i slobodno... te da donosi valjane liderske odluke. Liderstvo je komunikacijski proces objedinjavanja svih čovjekovih komunikacijskih kanala u cilju postizanja uspješne poslovne, političke i građanske optimalne komunikacije. Lider je u novom svijetu umreženog društva novi komunikativni „homo novus“, poslovno kompetentan, savršen i totalan u liderskom vođenju na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne, lokalne i globalne komunikacije. Pažljivom analizom autorove knjige o liderstvu (Lobbying, Networking, Education) uočavamo da je liderstvo vođena komunikacija, tzv. „pantom metron est“ koja u globalnom inkluzivnom informacijskom društvu nadolazi kao nova komunikativna regulacija liderske sposobnosti u cilju postizanja sveopće konsenzualne građanske, poslovne i političke mjere vođenja i liderskog upravljanja. U posebnom poglavlju knjige koje je naslovljeno „Edukacija“, kako navodi autor, učinkovito liderstvo nije moguće optimalno implementirati u komunikativnoj praksi bez primjerene suvremene organizacije obrazovanja za liderstvo po mjeri 21.stoljeća. Suvremeno obrazovanje za kompetentno liderstvo, prema ovom uglednom autoru, podrazumijeva nove obrazovne modele i vrijednosti edukacije (obrazovanje za visoke etičke standarde u obrazovanju za liderstvo i odnose s poslovnim mrežnim sustavima; izvrsnost u obrazovanju; istraživački rad; timski rad; individualno i raznovrsno učenje; razvoj cjeloživo-

tnog obrazovanja; te nova misija, vizija i vrijednosna nadogradnja obrazovanja za sustavno obrazovanje u području liderstva: samo odgovornost lidera, etika i poštivanje različitosti, povjerenje, te skrb o drugima u okruženju s posebnim naglaskom na obrazovanje za empatijsko lidersko komuniciranje i „Leadership“). Možemo zaključiti, prema dosadašnjim obrazovnim i komunikološkim spoznajama, da je liderstvo i obrazovanje za lidera stvaralačka komunikativna elaboracija svih naših nacionalnih i svjetskih iskustava u području liderskog obrazovanja s aspekta novih dimenzija obrazovanja u cilju ostvarivanja uspješne i funkcionalne liderske profesije.

Analizirana dvojezična knjiga „Liderstvo“, uglednog autora Svetislava Milovanovića, je nastala kao rezultat njegovog višegodišnjeg istraživačkog rada u području poslovnog upravljanja te ona predstavlja novu ideju za promišljanje liderstva, kao nove znanstvene discipline u području interdisciplinarnih informacijskih i komunikacijskih znanosti, koji se znanstveno pozicionira i metodološki približava grani komunikologija.

Iz svega navedenog, ovu vrijednu knjigu, slobodni sam preporučiti širem krugu čitatelja a posebno suvremenim menadžerima, poduzetnicima, gospodarstvenicima, političarima, medijskim djelatnicima, studentima i komunikolozima koji promišljaju strateški komunikacijski menadžment na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne liderske komunikacije.

Primljeno: 2015 – 05 – 04

**Red.prof.dr.sc.
 Mario Plenković**

Alma Mater Europaea – ECM & Univerza v Mariboru, FERI, Inštitut za medijske komunikacije, Maribor, Slovenia